

**COMMISSIE VAN BEROEP VOOR HET CHRISTELIJK VOORTGEZET ONDERWIJS
EN HOGER BEROEPSONDERWIJS**

UITSpraak

CvB VO-HBO.2014.099-U.2015.04

in de zaak van:

J. te H., appellant,

tegen

de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs * , verweerster,
gemachtigde: mr. R. di Lorenzo**

1. Het procesverloop.

- 1.1. Bij brief van 13 juni 2014 heeft drs J. , voorzitter van het College van Bestuur van verweerster, appellant medegedeeld, dat niet zal worden voldaan aan zijn verzoek om hem in aanmerking te laten komen voor een LD functie door hem per 1 augustus 2014 voor ten minste 50 % in de bovenbouw van HAVO/VWO in te roosteren.
- 1.2. Tegen dit besluit heeft appellant bij brief gedateerd 4 juli 2014 beroep ingesteld bij de Stichting Onderwijsgeschillen. De Stichting Onderwijsgeschillen heeft het beroep op 7 juli 2014 aan de Commissie doorgezonden.
- 1.3. Namens verweerster heeft mr. R. di Lorenzo, voornoemd (werkzaam bij Verus te Woerden), bij schrijven van 25 september 2014 een verweerschrift bij de Commissie ingediend.
- 1.4. Op 10 oktober 2014 heeft appellant gereageerd op dit verweerschrift. Verweerster heeft op 24 oktober 2014 het verzoek gedaan tot schriftelijke afhandeling van het beroep. Appellant heeft hierin op maandag 27 oktober 2014 toegestemd.
- 1.5. Verweerster heeft haar standpunten bij brief van 4 november 2014 verder aangevuld.
- 1.6. Appellant heeft naar aanleiding van deze aanvulling op het verweer aan de Commissie een laatste reactie doen toekomen op 12 november 2014.
- 1.7. De Commissie heeft in raadkamer de volgende beslissing genomen.

2. Van belang zijnde bepalingen.

Ingevolge artikel 52, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) is het mogelijk beroep in te stellen bij de Commissie van Beroep waarbij de werkgever is aangesloten tegen een beslissing van het bevoegd gezag inhoudende het direct of indirect onthouden van promotie.

In artikel 19, eerste lid, aanhef en onder d, van de verlengde CAO-VO 2011-2012 is bepaald dat de werknemer in beroep kan gaan bij de Commissie van Beroep waarbij de werkgever krachtens artikel

52 WVO is aangesloten tegen een door de werkgever genomen besluit inhoudende het direct of indirect onthouden van promotie.

In de CAO-VO 2014-2015 is deze beroepsmogelijkheid vervat in artikel 20.

Artikel 5.2 van de verlengde CAO-VO 2011-2012, dat als opschrift heeft "Entreerecht LD", luidt als volgt: "Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraadsbevoegdheid, die structureel 50 % of meer van zijn lessen geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4, 5 en 6 VWO recht op een LD-functie."

Artikel 5.2 van de CAO-VO 2014-2015, dat als opschrift heeft "Entreerecht LD", luidt als volgt: "1. Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke leraar met een eerstegraads bevoegdheid die 50 % of meer van zijn lessen binnen structurele formatie¹ geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD-functie.

2. Het entreerecht vervalt per 31 juli 2015.²

3. Leraren die voor 1 augustus 2014 zijn gestart voor een master/eerste graadsbevoegdheid en voldoen aan het gestelde in lid 1, hebben tot en met 31 juli 2017 nog recht op het entreerecht.

Toelichting

Indien een leraar die benoemd is op basis van het entreerecht uiterlijk op 1 augustus 2016 niet voldoet aan de functievereisten van de functiebeschrijving die de werkgever op grond van artikel 12.4 CAO-VO heeft vastgesteld, kan hij teruggeplaatst worden in zijn oude functie. De inschaling geschiedt op het laatstelijk genoten salaris of het naast hogere bedrag, niet hoger dan het maximum behorende bij het carrièrepatroon van de oude functie."

Artikel 11.3 van de verlengde CAO-VO 2011-2012, dat als opschrift heeft "Eerste graads docentfunctie", luidt als volgt:

"1. Indien voor 31 december 2010 niet een eerste stap wordt gezet in de verhoging van het aandeel LD-functies in de functiemix treedt het recht bedoeld in artikel 5.2 met onmiddellijke ingang in werking.

2. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR tevens een beleid vast voor de stapsgewijze toekenning van nieuwe LD-functies in de periode tot 1 augustus 2014 met in achtneming van het gestelde in artikel 5.2."

Een bepaling met de inhoud van artikel 11.3 komt niet meer voor in de CAO-VO 2014-2015.

3. Voorgeschiedenis.

3.1 Per 1 juli 2008 is het "Convenant Leerkracht van Nederland" van kracht geworden. Sociale partners en de minister van OCW hebben afgesproken dat het voor de versterking van het beroep van leraar nodig is om onder meer de beloning van de leraar te verbeteren. Daarom moeten meer loopbaanmogelijkheden worden gerealiseerd en moeten er kortere salarislijnen komen. In het

¹ Onder structurele formatie wordt verstaan formatie niet zijnde projectformatie en kortdurende vervanging minder dan een jaar.

² Sociale partners stellen een commissie in die onderzoekt hoe de doelstellingen uit het Convenant Leerkracht kunnen worden behaald, anders dan door het entreerecht. De commissie zal worden verzocht om uiterlijk februari 2015 het onderzoek af te ronden. Sociale partners zullen een op overeenstemming gericht overleg voeren over de aanbevelingen van de commissie.

convenant zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot versterking van de functiemix. De Commissie citeert:

“Doelbestemming

Het extra budget voor de invulling van meer hogere leraarsfuncties is uitsluitend bestemd voor de realisatie van meer OP-formatie in de schalen LC en LD en dient daar ook elk jaar volledig voor te worden ingezet. De extra formatie op grond van het budget voor de functiemix wordt uitsluitend toegekend aan leraren met lesgeven als hoofdtaak, dat wil zeggen dat zij in overwegende mate (bedoeld is meer dan ca. 60 %) zijn belast met een lestaak. (.....)

Invulling functiemix

Sociale partners zullen in de CAO landelijke doelen opnemen over de te realiseren functiemix. (.....) De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR jaarlijks het volume aan functies vast dat omgezet wordt in hogere functies. (.....) De werkgever en P(G)MR geven per functiegroep (LC en LD) aan hoeveel functies in dat jaar gerealiseerd worden.

LD functie

Leraren met een eerstegraads bevoegdheid, die ongeacht de omvang, in de bovenbouw structureel lesgeven hebben recht op een LD functie. Partijen zullen dit recht in de CAO verankeren.”

3.2 In de CAO's vanaf 2008 zijn vervolgens bepalingen opgenomen over het entreerecht.

3.3 Op 15 april 2014 is het Onderhandelaarsakkoord CAO-VO 1-8-2014 tot 1-8-2015 gesloten.

Partijen hebben daarbij afspraken gemaakt over onder meer het entreerecht. Deze luiden als volgt: “Entreerecht

Partijen erkennen dat het entreerecht onevenwichtige en ongewenste effecten heeft. Er zijn echter verwachtingen gewekt, en partijen vinden het niet acceptabel zo vlak voor de inwerkingtreding van het recht die verwachtingen ongedaan te maken. Daarom zal het entreerecht als volgt worden aangepast:

- Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraads bevoegdheid, die meer dan 50 % van zijn lessen, binnen structurele formatie³ geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD functie.
- Het entreerecht vervalt per 31 juli 2015.
- Docenten die voor 1 augustus 2014 zijn gestart voor een master/eerste graads-bevoegdheid en meer dan 50 % lesgeven in de bovenbouw hebben tot en met 31 juli 2017 nog recht op het entreerecht.

In de toelichting op het artikel betreffende het entreerecht komt te staan:

- Indien een docent die benoemd is op basis van het entreerecht uiterlijk op 1 augustus 2016 niet voldoet aan de functievereisten van de functiebeschrijving die de werkgever op grond van artikel 11.5 CAO-VO heeft vastgesteld, kan hij teruggeplaatst worden in zijn oude functie met bijbehorende salaristrede, zonder behoud van salarisperspectief van de LD functie.

³ Onder structurele formatie wordt verstaan formatie niet zijnde projectformatie en kortdurende vervanging minder dan een jaar.

Daarnaast wordt een commissie ingesteld die onderzoekt hoe de doelstellingen uit het Convenant Leerkracht kunnen worden behaald, anders dan door het entreerecht. De commissie zal worden verzocht om uiterlijk februari 2015 het onderzoek af te ronden. Sociale partners zullen een op overeenstemming gericht overleg voeren over de aanbevelingen van de commissie.”

4. Beoordeling van het geschil.

Toepasselijke CAO

4.1 De Commissie is, anders dan verweerster, van oordeel dat de verlengde CAO-VO 2011-2012 (hierna: de CAO) als toetsingskader in dit beroep moet worden gehanteerd. Beslissend is daarbij dat het bestreden besluit is genomen onder de vigeur van die regeling. Hieraan doet niet af dat verweerster bij haar besluitvorming is uitgegaan van de tekst van het Onderhandelaarsakkoord van 15 april 2014.

Ontvankelijkheid

4.2 De Commissie gaat er in de onderhavige zaak vanuit, dat onder promotie dient te worden verstaan: de overgang naar een hogere functie.

4.3. Ingevolge het bestreden besluit zal appelland in het schooljaar 2014-2015 minder dan 50 % van zijn lessen Klassieke Talen geven in de bovenbouw. Nu dit besluit ten gevolge heeft dat appelland niet aan de voorwaarden van de bepaling van artikel 5.2 van de CAO voldoet en dientengevolge niet voor een hogere functie in aanmerking komt, betreft het bestreden besluit het indirect onthouden van promotie. In zoverre is sprake van een voor beroep vatbaar besluit als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de CAO.

Ook aan de overige ontvankelijkheidseisen is voldaan, zodat appelland kan worden ontvangen in zijn beroep.

Inhoudelijke beoordeling

4.4 Vervolgens dient de Commissie het bestreden besluit inhoudelijk te toetsen. Zij zal daartoe eerst de standpunten van partijen - voor zover relevant - samenvatten.

4.4.1 Appelland stelt zich op het standpunt dat hij recht heeft op de LD-functie met ingang van 1 augustus 2014, omdat hij in de jaren daarvoor structureel 50 % of meer in de bovenbouw heeft lesgegeven. Hij is sinds 2005 verbonden aan de Christelijke Scholengemeenschap *** als 1^e graads docent Klassieke Talen, thans in een LB- functie.

Aan appelland is te kennen gegeven dat hij vanaf schooljaar 2014-2015 meer dan 50% van zijn lessen zal gaan geven in de onderbouw, omdat er in de sectie Klassieke Talen in cursusjaar 2014-2015 slechts 1 LD- functie beschikbaar is.

Appelland stelt dat verweerster hem door deze handelwijze indirect promotie onthoudt.

Appelland wijst erop, dat verweerster heeft aangegeven dat zij in financiële problemen zou komen bij ongewijzigde lessentoedeling in samenhang met het entreerecht, omdat daardoor te veel docenten in LD-functies zouden moeten worden benoemd. Het staat verweerster naar de mening van appelland niet vrij met een beroep op de functiemix het aantal uit te delen LD-functies te beperken, daar het entreerecht vooraf gaat aan de functiemix en daar geen onderdeel van is. Hij verwijst in dat verband naar de nieuwsbrief VO d.d. 20 juni 2014 van de AOB. Bovendien blijkt uit publicaties van verweerster dat die financiële ruimte er wel is.

4.4.2 Verweerster is van mening dat voor het in aanmerking komen voor een LD-functie uitsluitend bepalend is de omvang van de lessenzet per 1 augustus 2014, en niet de inzet voor lessen in de jaren daarvoor. Verweerster stelt zich, onder verwijzing naar het Onderhandelaarsakkoord, zoals dat inmiddels ook in de CAO-VO 2014-2015 is opgenomen, op het standpunt, dat structureel moet worden gelezen als “in de structurele formatie”. Verweerster verwijst daarbij ook naar de voetnoot die in de nieuwe CAO is opgenomen over wat onder structurele formatie moet worden verstaan. Het in aanmerking komen voor een LD-functie is niet een recht dat dient te worden toegekend naast het functiemixbeleid, maar is een onderdeel van het functiemixbeleid. Verweerster verwijst naar de volgende passage in het Convenant: “Zolang nog niet het volledige budget beschikbaar is voor de te realiseren functiemix, kan er nog geen sprake zijn van een ongeclausuleerd recht op toewijzing van een LD-functie. De LD-functies zullen stapsgewijs moeten worden uitgegeven.”

Aldus is het entreerecht ingevolge art. 5.2 geen afzonderlijk recht naast het beleid ingevolge de functiemix, maar vormt dit entreerecht een onlosmakelijk onderdeel van die functiemix op een school.

Verweerster heeft het entreerecht zorgvuldig ten uitvoer gelegd. Indien het entreerecht aan appellant zou worden toegekend zou dit niet enkel het solide financiële beleid, dat verweerster voorstaat, niet ten goede komen maar ook het beleid dat verweerster al sinds 2010 voert ten aanzien van de kwaliteit van haar docenten ondermijnen.

Er kan geen sprake zijn van gewekte verwachtingen bij appellant, doordat verweerster al jaren beleid voert en ten aanzien van promotie en het entreerecht en dit ook duidelijk aan alle docenten, dus ook aan appellant, heeft gecommuniceerd.

4.5 De Commissie overweegt omtrent de bovenstaande geschilpunten het volgende.

4.5.1 Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad dienen bepalingen in een CAO te worden uitgelegd naar de objectieve en voor derden kenbare bedoeling van de CAO sluitende partijen, zoals die blijkt uit de bewoordingen, gelezen in het licht van de gehele CAO, waarbij betekenis toekomt aan alle omstandigheden van het geval, en gewaardeerd naar de eisen van de redelijkheid en billijkheid en waarbij acht geslagen kan worden op de elders in de CAO gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden.

Uit het Convenant Leerkracht van Nederland, zoals hiervoor weergegeven, blijkt genoegzaam, dat het streven erop zal zijn gericht om leraren meer doorgroei- en promotiemogelijkheden te bieden. Daartoe dient onder meer de functiemix te worden versterkt, onder andere doordat jaarlijks het aantal functies moet worden vastgesteld dat wordt omgezet in hogere functies en door te bepalen dat leraren met een eerstegraadsbevoegdheid die, ongeacht de omvang, in de bovenbouw structureel lesgeven, recht hebben op een LD functie, welk recht in de CAO verankerd dient te worden. Dit entreerecht is vanaf 2008 in de CAO verankerd, zo ook in de (verlengde) CAO 2011-2012. Het entreerecht is geregeld in deel 1 van deze CAO (de artikelen 1 tot en met 5). Ingevolge artikel 1.3, eerste lid, van die CAO is afwijken van artikelen in deel 1 niet toegestaan. De functiemix is geregeld in deel 2 van de CAO (te beginnen bij artikel 6), waarin onder meer streefcijfers en nadere bepalingen met betrekking tot de functiemix zijn opgenomen. Artikel 1.3, tweede lid, van de CAO bepaalt, dat de artikelen in deel 2 een minimumkarakter hebben, tenzij nadrukkelijk anders is bepaald.

Gelet op het Convenant en de plaats van het entreerecht in een deel van de verlengde CAO 2011-2012, waarvan afwijking niet is toegestaan, is het naar het oordeel van de Commissie juist de bedoeling van de CAO-partijen (geweest) om grote prioriteit te geven aan toekenning van de LD-functie aan eerstegraads leraren die gedurende een aantal jaren in de bovenbouw hebben lesgegeven.

Dat CAO-partijen ook ongewenste effecten van het entreerecht zagen, is ook expliciet in het Onderhandelaarsakkoord van april 2014 geconstateerd. Dit heeft vervolgens geleid tot aanpassingen, zoals vervat in het Onderhandelaarsakkoord en daarna in de CAO 2014-2015. De Commissie ziet hierin een bevestiging van haar hiervoor weergegeven oordeel over de bedoeling van het entreerecht zoals neergelegd in artikel 5.2.

4.5.2 De Commissie erkent dat als uitgangspunt heeft te gelden dat verweerster haar schoolorganisatie zo mag inrichten als nodig is voor het in stand houden van een kwalitatief optimale en financieel gezonde onderwijsorganisatie. Het daarbij te voeren beleid dient, voor zover het betrekking heeft op het entreerecht, echter te blijven binnen de juridische kaders van (onder meer) de van toepassing zijnde CAO. In dit verband biedt artikel 5.2 van de verlengde CAO-VO 2011-2012, welke bepaling imperatief is geredigeerd, weinig tot geen ruimte voor het voeren van een eigen beleid ten aanzien van de toekenning van de LD-functie. Zulk beleid was bijvoorbeeld denkbaar geweest met betrekking tot een nadere invulling van het begrip “structureel”, bijvoorbeeld in termen van het bepalen van het aantal jaren dat een docent in de bovenbouw moet hebben les gegeven om per 1 augustus 2014 in aanmerking te komen voor een LD-functie. Van een dergelijk beleid is in dit geval geen sprake.

4.5.3 Niet in geschil is dat appelland vanaf 1 augustus 2005 tot en met het schooljaar 2013-2014 meer dan 50 % van zijn lessen in de bovenbouw heeft gegeven. Daarbij is niet gesteld of gebleken dat hierbij sprake was van tijdelijke uren, welke niet worden meegerekend bij de berekening van het begrip structureel. Deze periode is naar het oordeel van de Commissie ruim voldoende om vast te stellen dat appelland voldoet aan het begrip structureel bedoeld in artikel 5.2 van de CAO 2011-2012. Daarbij is niet van belang of appelland voldoet aan de voorwaarden die de school gesteld heeft in het kader van de functiemix om in aanmerking te komen voor een LD-functie.

Door de wijze van urenverdeling, waarmee verweerster – naar zij onder andere in de brief van 7 juli 2014 heeft gesteld - voor het schooljaar 2014-2015 heeft willen voorkomen dat er meer docenten in aanmerking zouden komen voor een LD-functie, heeft verweerster op oneigenlijke wijze gebruik gemaakt van haar bevoegdheid tot het toedelen van lessen.

4.5.4 De Commissie acht het daarbij van belang, dat verweerster heeft erkend, dat zij mede in verband met financiële redenen appelland minder dan 50 % van zijn lessen in de bovenbouw heeft gegeven. In dit licht heeft verweerster tevens aangegeven aan de verschillende medewerkers, waaronder appelland, dat het duidelijk was dat er vanuit de directie gestuurd zou gaan worden op de indeling in teams, daar er immers het recht en de claim op een LD-functie conform het entreerecht aan vast zou zitten. Daarmee heeft zij een van de ongewenste effecten (te weten een te groot beslag op de financiële ruimte) zoals ook bedoeld in het Onderhandelaarsakkoord willen voorkomen. Hieraan doet niet af hetgeen verweerster heeft gesteld ten aanzien van de indeling en de grootte van de klassen.

4.6 Op grond van het vorenstaande is de Commissie tot het oordeel gekomen, dat verweerster, in het licht van haar verplichting om als goed werkgever te handelen, niet in redelijkheid appelland minder dan 50 % van zijn gebruikelijke lessen in de bovenbouw heeft kunnen toekennen. Deze handelwijze kan niet tot gevolg hebben, dat appelland niet in aanmerking komt voor een LD-functie. Daarbij klemmt te meer, dat door deze handelwijze de duidelijke, dwingende bepaling van artikel 5.2 van de CAO wordt miskend.

4.7 Al hetgeen partijen overigens hebben aangevoerd, behoeft geen bespreking meer omdat dit aan de vorenstaande conclusie van de Commissie niet kan toe- of afdoen.

5. Beslissing.

De Commissie verklaart het beroep gegrond.

Aldus vastgesteld op 10 december 2014 te Den Haag, door mr. H. Manuel, voorzitter, mr. Th Geurts, mr. S. Stokman-Prins, mr. T. Elzenga en mr. R.T. Steinvoot-de Groot, leden, in aanwezigheid van mr. A.C. Melis-Gröllers, griffier, en getekend door de voorzitter en griffier voornoemd.